

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsakega prvga in tretjega četrtka meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvo „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2. — Namamila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 10.

V Ljubljani, 18. maja 1898.

Letnik XI.

Narodna samoobramba.

Liberalnim in narodnim Nemcem je greben zrastle, ker se jim je obstrukcija obnesla in so z njo vrgli Badenja in njegove jezikovne naredbe. Zdaj mislijo, da namorejo z obstrukcijo vse posiliti, in sanjajo celo se o nemškem državnem jeziku, da bi slovaškim jezikom šé to mrvice veljave in pravice vzeli, kar so si je tisti do sedaj priborili. Ni se sicer bati, da bi tako daleč prislo, ker so Čehi preveč odločni in v narodnih borbah utrjeni, vendar pa se bojimo za premeške Slovence, da bi utegali pri takih centralističnih poskusih mnogo tal izgubiti, posebno na Štajerskem in Koroškem. Zato je vredno premišljevat, kaj nam je storiti, da se temu navalu nemštva ubranimo. Mnogi pričakujejo vse od poslancev, češ, da ti naj vladu prisilijo, da bo naše pravice branila. Nam se pa zdí, da nas ta pot ne pripelje do stalne zmage. Poslanci naj le storijo, kar je v njihovi moči, in naj narod v njegovi borbi podpirajo, glavno delo pa mora vendar le narod sam storiti. Na dunajske vlade se ni zanašati, kar jedna ukaže, druga naslednica zopet prekliče; in če prav oserdnja vlada zaukaže, naj se naše narodne pravice spoštujejo, nam to vendar ne koristi veliko, ako se, kakor navadno, vladni organi ne zmenijo dosti za ministerske naredbe. Tako so n. pr. Pražakove naredbe zastran ravnopravnosti slovenščine veljavne tudi za Koroško, pa kateri urad na Koroškem se sanje zmeni?

Slovenska narodnost bo osigurana in se ne bo mogla več iztrebiti, kadar bo slovenščina na vsej slovenski zemlji splošni občevalni, prometni in uradni jezik, v družini, v cerkvi, na ulici, v uličnih in prodajalnih napisih, v gostilni, v kavarni, pri sodnijah in davkarijah, na pošti in železnici, sploh pri vseh prometnih zavodih. Da se pa to zgodi, mora narod sam skrbeti. Zdej Slovenci sami pospešujejo prometni in uradni jezik. Kdor

le količakaj nemško zna, bo na pošti ali železnici nemške govoril, ti uradi toraj vidijo, da zamorejo uradniki tudi brez slovenščine izhajati in nam pošiljajo nemške uradnike! Tako se slovenščini grob koplje in Slovenci sami pri tem pomagajo! Od Beljaka do Maribora in dalje naprej do ogerske meje vozi južna železnica skozi same slovenske kraje, popotniki v vozovih so večidel Slovenci, in vendar ne vidiš na nobeni postaji slovenskega napisa, vozni listki so nemški in uradniki bodo z malimi izjemami sami trdi Nemci! Ko bi v teh krajih Lah prebivali, bi moral vsak uradnik italijansko znati, kajti Lah ne zna in tudi noče znati in govoriti drugega jezika ko svojo laščino. Ko je bila Lombardija in Benečija še pod Avstrijo, je po drugih avstrijskih deželah ovetela nemškutarija in centralizem, na Laškem pa je bilo tudi pod avstrijsko vladó vse lasko, v uradnijah in v javnem prometu, ker Lah drugače govoriti deloma niso znali, deloma niso hoteli. Uradniki so se morali laščine naučiti in nihče tam ni mislil na ponemčevanje. Ko bi bili Slovenci svojemu jeziku tako zvesti, potem se jim ni bati za obstanek. Tudi Čehi nam dajejo v tem lep izgled, kakor poročajo vsi, ki so med Čehi bivali. Čeh, naj bo kmet ali gospod, govori povsod češko, doma in na ulici, v kavarni in na pošti, v gostilni in na železnici, pri sodiških in drugih uradih. Vsled te značajnosti Čehi ob mejah ne nazadujejo kakor Slovenci, ampak napredujejo, ker so bolj rodovitni mimo Nemcev in se ponemčiti ne pustijo.

Ako Slovenci ne bomo posnemali teh izgledov, se bodo naše meje vedno bolj krčile, dokler popolnoma ne izginemo! Kaj nam je toraj storiti? Da se Slovenec nemščine nauči, je prav, omikanemu Slovencu je akoro neobhodno potrebna; pa Slovenec naj nemško govori le, kadar je prisiljen. Grda razvada je, da Slovenci celo

med seboj, v družini, na ulici, v gostilni in kavarni nemško kramlajo. Po uradih je treba povsod slovensko govoriti, sicer se uradniki nikoli ne bodo navadili našega jezika. Na pošti, na železnici itd. govorite povsod in dosledno zmerom slovensko; če uradniki se ne znajo, bodo vsaj potrebo čutili, učiti se našega jezika. Pri odvetnikih in notarjih pustite vsa pisma delati po slovensko, da se uradi navadijo slovenskih ulog! Slovenske občine naj slovensko uradujejo, in katera tega ne stori, naj se javno po listih smeji, dokler se ne po-

boljša. Vse to naj se godi in vrši brez surove sile, pa vendar odločno in dosledno. Tako bo slovenski jezik v javno veljavo stopil in nobena moč nas potem ne more več pomembiti. Ravnopravnost slovensčine bo v praktični veljavi tudi brez ukazov danajske vlada in če treba tudi proti njeni volji: kajti v veljavi stoječi občevalni jezik je natorna sila, kakor tekoča voda, kateri nasproti je zastoj jezove staviti. Kakor hitro odri-
nemó nemski občevalni jezik, smo narodnostno rešeni.

Razgled po svetu.

Dne 9. tega meseca sta se seli *delegaciji* v Budimpešti. Zasedanje bode trajalo brzkone celi mesec in morebiti še nekaj dni meseca junija. Isti dan so prišli tudi presvitli cesar v Budimpešto. V sredo 11. t. m. so bili vsprejeti skupno od cesarja člani delegacije tako avstrijske kakor ogrske. Pri tej priliki so povedali cesar, da so razmere naše države do vseh drugih, zlasti do sosednih najboljše. Glede na španjsko-ameriško vojsko so izrazili iskreno občalovanje, da se ni mogla preprečiti vkljub temu, da so podpirale vse evropske velevlasti sv. Ožeta, ko se posređovali za odvrnitev vojske.

Predsednikom avstrijske delegacije je bil izvoljen Poljak višes Javorški prejšnji pondeljek; takrat so izvolili tudi člane v posamezne odseke. Proračunski odsek avstrijske delegacije se je zbral k posvetovanju o proračunu za zunanje ministerstvo, ki znaša 4.274.000 glđ. protečeni četrtak.

V *Italiji* se dogajajo že ves mesec veliki nemiri. Glavni vzrok je grozna beda in lakota, ki vladate med prebivalstvom vsled neznanke draginje, katera se je pa sedaj še povečala valed španjsko-ameriške vojske. Vlada je odpravila sicer carino na žito in tako nekoliko, seveda prav nesnatno, znižala ceno najpotrebnejšim živilom. V nepreglednih trumah se zbira sestradano ljudstvo in rassaja povrh še nabujskano po socijalističnih zapeljivcih v vseh mestih, napada s kamenjem razne urade, ropa prodajalnice in skladišča. Tako je razdražena množica v kraju Minervino-Murge ubila več bogatašev, potisnila blizo 30 vojakov v neko hišo, katero je pozneje zažgala. Vojaki so si komaj z vso silo rešili življenje. V Milanu, kjer se nahaja sedaj nad 40.000 zbranih vojakov, ne preteče dan, da ne bi bilo ubitih nad 50 in po več vojakov. Število mrtvih znaša že okoli 1000, ranjenih nad 2000. V Monzi so napadli uporniki kraljevo letovišče. Vojaštvo je množico z največjim naprom zamoglo razpršiti. Ječe so skoraj vse polne; kakaj

nađ 1000 ustavev vspro vsaki dan. Vlada je oklicala za več pokrajih obsedno stanje, če bo le kaj pomagalo! Prestol kralja Humberta se tresse in maje precej.

Na *Francoškem* so bile 9. maja volitve za poslansko zbornico. Socijalisti in sidovsko-francoška sodrga je napela vse sile, da bi prodrli kolikor mogoče s svojimi kandidati. A tudi katoličani niso mirovali in razna društva kakor posamezne osebe so storili vse kar je sploh dovoljeno v sedanjih razmerah na Francoškem. Ni čuda, da je bilo postavljenih 2037 kandidatov za 581 poslanskih mest. Od teh je bilo izvoljenih 193 republikancev, 104 zmernih radikalcev, 41 socijalistov, 47 monarhistov; v vseh drugih okrajih je potreba ozjih volitev, ki se bodo vršile prihodnjo nedeljo to je 22. t. m. Volitve so se stekle še precej mirno; le socijalni demokratje so rogovolili, ker so pogoreli večinomna, mej njimi tudi glavni voditelj Žor (Jaures), ki pa hoče še enkrat pokušati svojo srečo v Parizu, kjer je sploh najhujši boj za mandate. Izvoljeni pa so vsi sedanjji in bivši min'stri, kateri so kandidovali; izvoljenih je pa tudi precej odločno katoliških moč. Če izpadejo še osje volitve v takem razmerju kakor so prvotne, sme računati Melinejeva vlada na kakih 300 glasov, ki jo bodo podpirali in stali na njeni strani v novi zbornici.

Vojska med *Španjci in Amerikanci* se še nadaljuje. Znano je že, da so Amerikanci premagali popolnoma pri Manili Španjce, unčili njihovo brodoge in da je nastala velika razburjenost in močno gibanje zoper vlado na Španjskem. Poleg tega pa gospodinja neizprosno še velika revščina. Carino na žito so odpravili za nekaj časa. Valed nemirov se je proglašilo po deželi obsedno stanje. Ker ne razpolaga Španija z denarnimi sredstvi in je nezadostno oborožena, ji svetujejo nekatere države da naj sklene mir in prepusti Kubo Amerikancem. — Bojna sreča je sedaj bolj na španjski strani.

Dopisi.

iz Stopič, dne 4. maja t. l. [Zlata poroka.] Obhajali so jo: Janez Brkovec iz Gor. Teškevođe h. št. 8., Matija Kobč iz Pušč h. št. 2. in gosp. Florijan Kalinger (Kaliger, Kaligar) umirovljeni učitelj na Draki pri Šmihelu, rojen pak v Stopičah št. 2. Vsi trije so bili poročeni na dan sv. Apolonije dne 9. februarja 1848; takrat so zenini imeli (20, 23, 28) skupaj 71 let, prav toliko, kolikor je sedaj najmlajšemu mlademu ženinu, ki v družbi s svojima zlatima tovarišema (73, 78) pridejo do 222 let. — Neveste so bile mlade po 17, 17, 19, torej 53 let, sedaj so stare po 68, 68, 70, torej 206 let. Skupna starost znaša 428 let. Ker tudi najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi se katerikrat javno obhajala zlata poroka, bilo je zanimanje tem večje. Prav prazničen je bil slavnostni dan. Napis pred cerkvijo in pokanje možnarjev sta pozdravljala »zlate« svate. Zlasti slovesen je bil pa dovoz gostov Kaligarjevih, ki so se pripeljali na 12 vozovih z godbo na čelu. Cerkveno opravilo se je pričelo ob 1/2 10. uri s primernim nagovorom dom. župnika, končalo pa s sv. mašo, mej katero so krasno peli Kaligari sami; pozna se jim izvrstna šola. Če tudi je dež nekoliko nagajal, ni mogel vendar motiti občnega veselja in reči smemo, da bode slovesnost vsem navzočim ostala v prijetnem spominu. Dodamo še nekaj črtic o naših zlatoporočencih. Kobetovih svatov je bilo 10; ta hiša po domače Drabova ima najlepše, dasi ne največje posestvo v fari. — Jubilant Brkovec ima jako dober spomin — tudi plemenito dobro srce. Prislóvica njegova je: »Največja sreča je ljubiti Jezusa, bati se pa greha in dolga.« — Z imenom Kaligar je pa sklenjen precejšen kos stopiške zgodovine. Rodbina ta je prišla semkaj menda iz Št. Ruperta v prejšnjem stoletju in bivala do l. 1862. Jubilantov brat, oče in stari oče so opravljali tu službo organista, oziroma učitelja čez 100 let nepretrgoma. Spomin na njihovo petje je živo ohranjen; osobito slovi oče zaradi svojega lepega glasu in pa zato, ker je pridige sproti v pesmi zlagal in primerne (?) napeve dodal. Običajne štiri cerkvene shode — Marija Tolaz. Žal. — obiskovali so posebno močno Belokranjci in Hrvatje, pa največ zaradi petja; »le par vrstic je zapel, ljudstvo pa — v jok.« Kaligarjeve rodbine je bil tudi † Silvester Keše — in 2 njegova brata duhovna — bivši dekan v Begunjah, tudi poznat pevec; in za Kaliga se je pisala mati Antona Umek (Umek, popijačev iz Cerovca št. 14) rojen 16. jan. 1827, umrl 3. avg. 1882, kot supnik na Bledu. Umek je napravil 2 stipendiji po 180 gld. za diške iz stopiške župnije. Soščolci hvalijo njegovo nadarjenost, mi ga pa poznamo kot najtežjega moža na Kranjskem. — »Zlata« nevesta je doma pri Tičkovih na Dol. Teškivodi št. 2 in je rojena Pekec; njen stric je bil znani Anton Pekec, rojen 11. jan. 1803, umrl 29. okt. 1833 v Ljubljani pri sv. Jakobu. V lepi slovenščini je spisal »Krištusovo trpljenje v 8 pridigah«, in obširno »razlaganje

dopoludanje očitne službe božje ali kršč. nauki od sv. maše in pridige«. Iz »zlate« dobe jubil. pa omenim, da je bilo med svati šest že živih otrok, 16 vnukov (mejni eden že oženjen ter drugi učitelj v Lešah na Gorenjskem) brat-nadučitelj pri sv. Križu, trije nečaki (mejni eden umirovljen c. kr. stotnik), jedna svakinja, umirovljena soproga pokojnega brata-učitelja v Šmarjeti in sedem nečakinj. — G. jubilant je služil na raznih krajih: v Soteski, v Toplicah, v Čeremošnjicah, v Bostanju, na Zdolah na Štajerskem, v Mirni Peči, v Vavti Vasi in na Radovici; skupaj 41 let. L. 1894 je stopil v pokoj ter se mu je odločilo pokojnine 600 gld. Povsod je bil mirnega značaja; je pa tudi strogo veren in očitno priznava, da se ima vse zahvaliti Materi Božji. Živio tak krščanski mož!

Mengeš 5. maja. Prorok Falb je primeroma dobro zadel, ko je v svojem poročilu napovedal za 6. maj »kritičen dan«. V Mengešu bil je pa dva dni popred, pa le za našega starega župana, kateri je moral rad ali nerad dati iz rok županske vajeti in bič. Še predno se je dan nagnil, zdrobljena je bila njegova jeklena moč. Čul je klenkati ves božji dan mrtvaški zvon, oznanjajoč mu, da bo kmalo županska čast z vso njegovo duhgardo pokopana, za katero ne bo nikdar — vstajenja. Bil je nemiren, smrtno bleđ, pot lil mu je curkoma. Ni dolgo utival to čast, akadila se je ko dim, za katero toči sedaj krokodilove solze. Pričakovali smo nad dva meseca, dobro vedoč, kakošen bo konec. Sova je vsaki večer hodila skovikat, tako dolgo, da ga je izpela; hudomušni so si tako razlagali. N.č mu ni pomagal zviti in nepošteno najeti brzovav brez podpisa iz Kamnika talsti dan, kateri se glasi: »Govori s komisarjem, volitev je vstavljena, dokler ni rešen »rekurs« najvišje instance«. Sedaj je izvoljen županom jednoglasno posestnik in hranilnični predsednik g. Fran Orel iz Mengeša, vri mož in poštenjak. Naj se povem, da naša hranilnica in posojilnica kaj hvalevredno deluje, dokaz temu, da imamo ravno v jednom letu prometa za 81.472 gld. 39 kr. Hranilnih knjizic je 190, udov 138. Bomo videli, tako je rekel slepec, kedo bo prvi »falirale«, hranilnica in posojilnica v Mengešu ali stari župan, kateri ji je takoj pri rojstvu napovedoval pogin.

Iz Cerkljan na Gorenjskem, 24. aprila. Žalostno je stopala 20. aprila na naše pokopališče dolga vrsta pogrebcev. Marsikako solzo si videl v njihovih očeh. Po mnogostevilnem spremstvu in zares krasnem sprevedu si aklepal, da nesejo v hladni grob moža, katerega je vsa občina ljubila in spoštovala. Bil je naš dolgoletni ljubeznivi, bivši nadučitelj, župan A. d. V. a. v. k. n. Zibelka ma je tekla v Planini pri Postojni, kjer je zagledal luč sveta 29. novembra 1838. Kot 18 letni mladenič je prišel 18. aprila 1851 za učitelja v Cerklje. V teku 35 let, sedem mesecev in osem dnij, v katerih je cepil v nežna otroška srca zlate nauke — potem je stopil v

zasluženi pokoj — je našo žolo nekako prerodil, in voepil starišem in otrokom veselje do nje. Bil je vzoren in mil učitelj, in je vedno uspešno izvrševal svoj poklic. — Ker se je splošno priljubil, so ga posadili na županski stol. To častno mesto je z veseljem opravljal nekaj mesecev manj kakor 30 let, prav do smrti. — Kot sloveč organist in pevec je pospeloval petje v župni cerkvi. Ljudstvo je takoj spoznalo, kodaj je bil pokojni Vavken na orgljah, in če ga je bolezen kodaj zadrževala doma, so rekli ljudje gredeč iz cerkve: »Tudi v cerkvi se pozna, kodaj ni našega navadnega organista na orgljah.« Njegove »cerkvene pesmi«, katere je izdal v sedmih zvezkih, so splošno znane. Tudi nekaj posvetnih pesmij je zakrožil in jih izdal v »Gorenjskih Glasih«. L. 1883. ga je presvetli cesar odlikoval z zlatim zaslužnim križcem. — Umrl je 18. aprila — torej ravno 41 let je

deloval blagi pokojnik za svojo občino, in rad pomagal, komur je mogel. V zadnjih sedmih ali osmih letih je bil izvoljen načelnikom naše požarne brambe — znamenje, da je užival občno zaupanje.

Pokojač je ves čas svojega življenja kazal, da je bil moč krščanskega duha. In da mu je sroč gorko bilo za dijake, naj povedo mnogi revni sinovi, katere je rajni dobrotnik spravil izpod borskih kmečkih streh v učene mestne šole, in jim pomagal do dobrih služb. Gotovo se ti sedaj z veseljem spominjate svojega dobrotnika.

Tebi pa, nepozabni učitelj in dobrotnik, bodi zemljica lahka. Počivaj v miru, utivaj plačilo za obilni trud, in pomagaj nam tudi gori pri nebeskem prestolu.

I v. P.

Listek.

Brezverčevo življenje.

(Resnična povest. — Pripoveduje katoliški duhovnik iz Londona.)

(Koniec.)

Nekaj trenutkov sem bil ves osupnjen, nezaveden. Hitro me je ostavila; sreča, da me ni spoznala. Toda nesramnež je moral biti blizu; morda je zanj berčila po ulicah? Tihih korakov grem za njo, kakor tiger za svojo žrtvijo, preden stori poslednji skok. Slabotno stopi v bližnjo gostilnico, in gledal sem jo pri na pol odprtih vratih. Za denar kupi nekaj vina in kruha, skrije pod svoje krilo in hiti dalje. Tudi jaz sem hitel za njo, dokler ni potrkala na duri ubožne hiše in vstopila. Niti vrat ni zaprla. Slušal sem hojo po stopajcih in globoko njeno dihanje. Odprla je neka vrata in šla v sobico. V hipu skočim za njo in obstanem pred vrati. Zopet začujem tisti prijetni, otožni glas, ki je malo poprej kot smrtni glas udaril na moja ušesa. Potem pa zaslišim osonni, marmrajoči glas svojega utelesenega sovražnika, prej najboljšega prijatelja. Nisem megal še dalje se zdržati, naglo odprem vrata, in v sobi sem bil! Sedaj naj se nasiti moje maščevanje! Gospod, on je bil! Maščevanje moje je bilo utešeno, toda neka druga roka je je izvršila.

Na postelji zapazim usmiljenja vredno, umazano postavo nesramneža; smrt je že stala na njegovem grozno spačenem obrazu. Njegove obleka je bila zamazana, strgana, same cunjje. Ona pa je klečala pri postelji ter mu podajala košček kruha, pomočenega v vino, katerega je, čeprav slaboten, vendar željno pogoltnil. Oba sta ostrnela, ko sem vstopil. Njegove oči so se širile, za hip grozno satarele, potem so se pa zaprle, kakor bi hotel odgnati strašno prikazen. Obraz se mu je nagubančil, telo se mu je jelo trešiti, in padel je vznak, — mrtič.

Ona se je nezavestno zgrudila v hipu, ko so se srečale njene oči z mojimi. Zaklical sem na pomoč. Nisem je mogel vzdramiti; nekaj mi je dejalo, da mi ljubezen do nje ni še popolno ugasnila.

Tedaj je prihitela hišna gospodinja gori. Hitro sem ji povedal, da je ta človek ravno o mojem prihodu umrl, in da je tudi ženska nezavedna, dal sem ji denarja, da naj vse vravna, potega pa sem hitel domov, kot bi me Furije preganjale.

Tu vzame nekoliko vina, ter si obriše pot s čela, potem pa nadaljuje:

»Preteklo noč in danes zjutraj sem imel hud boj sam s seboj. Toda srečno sem zmagal. Na maščevanje več ne mislim in si ga tudi več ne želim. Oai revež je mrtev. Toda ona ne sme umreti pomanjkanja. Veliko hvalo bi vam bil dolzan, če bi hoteli poskrbeti vi za njene potrebsčine. Vzemite to-le listnico; za sedanjo potrebo bode še dovolj; tudi bodem velel svojemu oskrbniku, da ji daje vsakoletno plačo. To pa morate vedeti, — da ne morem biti, ne bodem nič več to — kar sem ji bil.«

To je bila povest prostomisleca. Bil sem resnično ganjen. Izročil mi je še naslov svoje, — né, — tiste tuje ženske. Potem pa sem se takoj odpravil na delo usmiljenja in poiskal žensko.

Bila je na postelji. Gospodinja jo je vzela v lastno sobo in ji skrbno strgla. Poznala se ji je še nekdanja lepota, pa bila je bleda in prepadana; le malo časa ji je bilo odločeno še živeti. Kolikor mogoče nežno in kratko sem ji povedal, kaj me je k nji napotilo, da bi se njenega že tako potrtega sreča še večje bolečine ne polastile.

»In to je moj soprog, moj Friderik«, je govorila, »ki vse to stori za ubogo, grešno žensko! O gospod! hudo sem grešila, morda bolj, kakor se morem spoko-

riti, pa vendar ne toliko, kakor morebiti on o meni misli. Povejte mu, častiti, da sem bila prevarjena; da nisem premisljeno grešila, vse drugo je bil obup. Povejte mu, da sem že tiste noč, ko sem zbežala, zapustila tovariša svoje krivde, kakor sem mislila za vedno; da sem bila od tedaj v ubožnem stanovanju in si z rokami služila vsakdanji kruh, ter se bridko kesala in od Boga prosila odpuščanja. Povejte mu, da tega človeka od tiste ure, ko sem se za njim odpeljala iz Londona v Dower, da bi usla, nisem videla več, do včerajšnjega večera, ko me je strašen slučaj z njim vnovič združil. — Ko sem namreč sinoči brez vinarja, in ne da bi dobila kakoga dela, šla domu, sem dobila povzročitelja svoje nesreče na cesti, — že blizu smrti. Takoj me je spoznal ter prosil, naj mu dam jedi in ga pod kako streho spravim. Nisem mu mogla odreči prošnje, naj mi je storil še toliko krivico, — ker on je bil blizu smrti. Vzela sem ga v svoje stanovanje in šla, da bi dobila živeča. — Gospod, celih sedem let, odkar sem zapustila svojega soproga, sem se morala silno veliko boriti; toda za svoje nesrečno usodo se imam v prvi vrsti zahvaliti zanemarjanju verskih dolžnostij. Pa Bog je bil zelo zelo usmiljen z menoj; dal mi je še milost, da sem spoznala prvi dan svoj greh in se celih sedem let zanj pokorila. Nebene večje želje nimam, kakor da mi soprog odpusti, in potem — če je volja božja — umreti. Večkrat sem šla v najmrzlejših nočeh pred hišo, kjer je živel moj soprog, kjer sem jaz, oh! toliko nedolžnih dni preživela, — in tam sem kamenje rosila s svojimi solzami. Večkrat sem klečala o polnoči na kamenitih stopajicah pred njegovimi vrati in molila do nebes, da mi odpusté in njega blagoslové. Povejte mu vse, in da je tudi moja pokora velika, kakor velik je bil greh.

Prepričan sem, da ima vsak bralec sočutje z ubogo žensko. Še tisti dan so jo pranesli v boljše stanovanje, kjer je imela veliko boljše postrežbo, ker njena bolezen je postajala vedno bolj opasna. Na njeno prošnjo sem poklical spovednika, katerega je imela vseh sedem let sem. Tudi jaz sem pogosto prihajal, ker vidno se je smrti blizala.

Čez štirinajst dni dobim sporočilo od njene gospodinjice, da ji je posebno slabo, in da želi z menoj govoriti. Precej hitim tje kaj. Zjutraj so jo bili prevideli s poslednjimi tolatili svete cerkve, katere je prejela neizrečeno pobožno in udano.

»Poslala sem po vas, gospode, mi reče s sladkim in zalotnim nasmehljanjem, »da vam izročem poslednjo zahvalo za vse prevelike dobrote. Recite mojemu soprogu, da ga blagoslovim in molim zanj.«

»Ali bi ga hoteli še enkrat videti?« jo vprašam.

»O gospod!« odgovori in rudečica spreleti njena blede ustna, »to bi bila prevelika sreča; nisem tega vredna — in vendar bi tako srečno umrla, če bi ga še enkrat videla in iz njegovih lastnih ust slišala, da mi odpušča.«

»Skočim takoj v voz, in se odpeljem. Gospoda Kobala dobim doma.«

»Moj dragi prijatelj, vaša soproga umira!«

»Dobro, gospod!« odgovori resno; »in kaj potem?«

»Dragi gospod, poslednje njene prošnje ne bodete zavrgli; želi vas videti, predno umrje, in doseči vaše odpuščanje.«

Sede na stol in se zamisli.

»Pojdiva, mi reče odločno in me prime za roke.«

»Boj je minul. Uboga Emilija! Od srca ti odpuščam in jaz sam te moram prositi odpuščanja!«

Ob jednom stopiva v sobo. Tisti trenutek, ko sta se objela zadovoljeni mož in spokorjena žena, so se gotovo sami angelji v nebesih veselili.

»Friderik, ga prosi, »ali mi moreš odpustiti?«

»Krivda je na moji strani, ljuba moja,« odgovori.

»Kakor sva se prvič srečala, tako se tudi ločiva. Vse naj bode odpuščeno.«

Zrla je vanj osupnela od ljubezni in hvaležnosti, in v ti sreči je tudi umrla. — Priprosto in skromno je bila pokopana. Njen soprog in jaz sva bila jedina žalujoča.

Drugo jutro po pogrebu pride njegov služabnik k meni in me prosi, naj pridem takoj k njemu. Gospod je namreč po noči šel ven, in zjutraj so ga pripeljali vsega premočenega in nezavednega domu.

Ležal je na postelji. Lotila se ga je huda mrzlica.

»Dragi prijatelj, mi reče, »neapamejno sem sicer ravnal, pa nisem mogel drugače. Tako hudo mi je bilo vsled uboge Emilije, da bi se v sobi kmalu zadušil. Hitel sem pod milo nebo in naravnost k grobu Emilijinemu. Vrgel sem se nanj in premišljeval dolgo njene vrline, njeno ljubezen in pa njeno nadaljno revščino. Mislili bode, da je to le slabost, pa jaz mislim, da je po smrti vsejedno še nekaj, in da gleda duh njen doli na-me. Jokal sem bridko in molil, — prvič po mnogih letih k ravno tistemu božjemu, večnemu duhu, da naj mi pomaga in pokaže, kaj naj storim. Menim, da sem potem zaspal, ker me je zjutraj grobokop našel nezavednega in premočenega do kože, ker det je po noči baje hudo lil. Prepričan sem, — da mi bode, vi pomagali.«

Odgovorim mu, kako rad to storim, in da se bode gotovo prejšnja žalost njegova spremanila v mir in srečo.

»Teda gospod!« odvrne, »meni pa skrbi, da ne bode to kar tako slo. Čutim, da sem vsak hip slabši in kmalu bode po meni.«

»Gospod, ne zanesite se samo na lastno moč, ampak molite goreče k Bogu, katerega ste zopet našli, da vam pomaga s svojo neskončno dobroto in milostjo.«

»Zdravstvujte za zdaj,« reče in mi stisne desnico.

»Priznati vam moram, čeprav je to ponizevalno spoznanje, da me je nevera resnično nesrečnega storila, da mi je vsako veselje mojega življenja zagrenila ter mi le žalost in skrb pustila. Molite za me, gospod! in običičite me zopet kmalu.«

Molil sem zanj, in marsikateri ubožec, katerega je gospod Kobal podpiral, je z mano molil. — Tri tedne ga je napadala huda mrzlica. Bolečine njegove so bile strašne. Vsako noč je videl zapeljivca svoje žene, mu očital njegovo krivico, da je on tisti, kateri je prelomil

xvestobo do Boga, zastrupil mir njegov in mu uničil srečo. Potem je obupno vil roke, vpil, da noče umreti, ne more umreti, da je prepričan, da je peklo, in da si ga je sam zaslužil s svojo nespametjo.

Toda molitve ubozih so pomogle. Usmilil in odpustil je svoji ženi, in tudi on je milost zadobil. Ozdravel je, toda pomagati si sam ni mogel: udje so mu odrekli svojo službo, odkar je prebil tisto noč na grobu svoje žene. Postal je potrpežljiv in udan; hvalil Boga, da mu je vrnil razum; pričel je resno čitati, premotrivati, misliti in moliti; bral je veliko in pozorno vso svojo protestantsko biblijo.

»Zadovoljen sem, gospod«, mi je rekel, »to je beseda božja. Prepričan sem, da je krščanska vera božja volja, neposredno del sinu božjega. Nobena druga vera ne skuša tako čistiti duha, strasti brzdati in ljudi osrečevati. Njeni strogi, vzvišeni temeji zatajevanja samega sebe dokazujejo, da je morala priti od Boga; toda največji dokaz nebeske moči za me je, da se je je tako velik in razumen del človeške družbe oklenil. Gospod, odkrito srčno priznam, da sem kristijan, čeprav nevreden. Zdaj moram proučevati, da si med mnogimi različki krščanske vere pravo izvolim.«

V njegovi knjižnici je bila tudi volika zbirka naboznih knjig. Z veseljem je vse prebral. V malo tednih je izrazil željo, da postane katoličan. Vprašam ga po vzrokih.

»Malo jih je«, pravi smehljaje, »pa ti so važni. Cerkev, katera je, kakor jaz mislim, delo nebeskega Začetnika, mora biti prvič edina: Nobena verska razlika;

Razgled po Slovenskem.

(Va bil o) k shodu katol. sloven društva za radoliški okraj, ki se bo vršil blinkošni pondeljek (30. maja) popoldne ob 4. uri na župnijskem dvorišču v Gorjah pri Bledu. — Vspored: 1. O državnem zboru in delegacijah, poroča dr. poslanec in delegat g. Pogačnik. 2. O deželnem zboru in o draginji žita, poroča deželni poslanec g. Ažman. 3. O splošni koristnosti gospodarskih, kmetijskih združenj, govori g. Evgenij Lampe. 4. O zavarovanju živine, govori g. Pogačnik. 5. O načelih socialnih demokratov in njih nevarnosti za kmetijsko ljudstvo, govori g. dr. Krek, državni poslanec in če bi njega ne bilo g. Matija Mrak, župnik iz Boh. Bele. 6. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi bogog.

Slevo prevzle. nadškofa dr. J. Missia. Kako bridko občuti vse ločitev od višjega pastirja, kazalo se je zlasti v četrtek 12. maja, ko se je ljubljanska duhovščina in duhovščina po deželi, zastopana po svojih gg. dekanih, poslovila od preljubljenega svojega voditelja. Blizu 100 duhovnov se je zbralo v knezoškofijski palači ljubljanski,

vaša se ni predrugačila. Drugič mora biti neomejena svetost. — Vaša je zopet rodovitna mati mnogih drugih svetnikov; jaz sam ne morem dovolj občalovati svoje sleposti, da sem še-le tako pozno spoznal neomadeševano čistost njenih zakonov. Tretjič mora biti splošna, ali cerkev za vse narode; to je v resnici vaša in nobena druga. Četrtič mora biti apostolska, nepretrgoma imeti svojih škofov in duhovnov. Vaša druga cerkev je prišla prepozno na svet, da bi si smela nadeti ta naslov. Nekateri po več stoletij prepozno, da bi mi dokazale svojo splošnost. Dalje pa tudi nobena druga cerkev ne skrbi tako zelo za blagor in srečo ljudij. Vedno je tista dobra mati človeku v življenji, in če umrje, se spominja še svojega otroka v molitvah in daritvah. Gospod, jaz sem katoličan v srcu, storite me še v resnici!

Dovolil sem. Vsprejel sem ga v Cerkev. Postal je ponižen, skesan in zvest njen ud. V to je porabil tudi vso moč svojega duha. Prosil je Boga, kateri pohlevnih in zaupajočih ne zapusti; njegovi zadnji dnevi so bili polni krščanskega miru, radosti in veselja. Nikoli ne bodem pozabil ure, bila je slavje krščanske vere, bila je ločitev spokorjene in skesane duše, pokrepčane z vero, oživljene z upanjem in žarečo ljubeznijo. S prejemom svetih sakramentov je bil zavarovan proti poslednjemu strahu in smrtnemu boju.

Tak je bil torej njegov konec.

Naj bi prostomisleci nekoliko pomislili, kakšen boče njih konec!

da se poslové od svojega dosedanjega višjega pastirja. Mil. gosp. stolni prot. dr. Klofutar je v svojem izsreca prišlem govoru povdarjal, koliko razlogov imamo duhovni biti svojemu škofu hvaležni. Koliko dobrega, plodonosnega je pričel in dovršil prevz. nadpastir v dobi dobrih 18 let, odkar je bival mej nami. Spomin na ta velezaslužna dela ostane neizbrisen v naših srcih. Grenka žalost zato navdaja kranjsko duhovščino ob tej tožni priliki slovesa. Prevzviš. nadpastir naj bo prepričan, da če tudi se loči od nas, ostanemo z njim združeni v molitvah, ostane nam neizbrisna podoba njegova, podoba najboljšega očeta svojim duhovnom in pastirja po Srcu Jezusovem svojim vernikom. — Prevz. knez nadškof so odgovorili, da uprav ljubezen, katero so vživali v skofiji in katero zopet ob tej priliki kaže duhovščina na tako sijajen način, jim greni trenutke ločitve, toda ker Bog tako hoče, mora se to zgoditi in mora to dobro biti; priporočajo se duhovščini tudi še nadalje v molitev, ker je služba škofova dandanes prav posebno težavna in odgovornosti polna. Duhovščini pa priporočajo, naj vestno spolnuje tudi v prihodnje svoje dolžnosti, naj bo ljudstvu vodnik k dobremu z besedo in vzgle-

dom. Skrfé naj duhovni vlasti zato, da vsikdar z istega stališča, s stališča svoje vere in cerkve presoajo vsa vprašanja in vse razmere ter naj jim je vera vodilo za vse njih delovanje. Trudijo naj se vlasti za svoje lastno posvečevanje; v ta namen se enkrat priporočajo bratovščino presv. srca Jezusovega za duhovne. Veselilo jih je, da je svetna in redovna duhovščina v škofiji ves ta čas tako složno in bratsko delovala, tudi zanaprej zelijo, da si ostanejo duhovni bratje mej seboj, da se mejsebojno čislajo, ljubijo in k dobremu spodbujajo. Konečno omenijo, da niso imeli nikoli namena koga žaliti, ali ga kakorkoli neprijetno zadeti; da je včasih bilo treba kake resne besede, to vodi s seboj škofvska služba, toliko odgovorna. Zahvaljujoč se še vsem duhovnom in ljudstvu za dokaze vsestranske ljubezni, poslovili so se res v ljubeznivi prijavnosti od posameznih navzočih duhovnov, želeč vsem in vsakemu vsega najboljšega v Gospodu. Prelepe besede prevzviš. metropolita za slovo ostanejo gotovo vsem navzočim v trajnem spominu.

V nedeljo 15. maja so bili prevzvišeni metropolit oblegani cel dan od raznih načelnikov uradov, zastopnikov društev in zasebnikov, ki so se poslavljali od kneza in nadškofa; med drugimi tudi ves odbor kat. političnega društva pod vodstvom svojega načelnika poslanca Fr. Povšeta. Prevzvišeni nadškof so naročali odboru, skrbeti za to, da se ohrani, razširja in utrjuje katoliška ideja v javnem življenju, ker ta jedina je zmožna osrečevati slovenski katoliški narod. — Zvečer je privedilo lepo podoknico na dvoru knezofskofjske palače pevsko društvo »Zvon« in katoliško društvo rokod. pomočnikov. Knez in nadškof so se vrlim pevcem in društvenikom prijazno zahvalili za znamenje njih udanosti. — V ponedeljek popoldne pa je udarila tužna ura slovesa. Proti peti uri je bila stolna cerkev do zadnjega kotička natlačeno polna — vsakdo je želel še enkrat videti prevzvišenega v cerkvi, kjer je tolikrat opravljal takó velečastno službo božjo, še enkrat prejeti od Njega spostolski blagoslov. Ko je podelil stolni kanonik in župnik g. Flis blagoslov z Najsvetejšim in prevzvišeni nadškof svoj višji pastireki blagoslov, odpeljal se je prevzvišeni metropolit, spremljan od dolge vrste voz z duhovno in svetno gospodo na kolodvor. Tudi tu se je zbralo poleg načelnikov raznih uradov, dež. predsednika, vojaškega načelnika, župana itd. velika množica drugega občinstva. Družba odličnih gospodičen je izročila prevzvišenemu krasen šopek, čule so se zadnje besede slovesa, vse se je gnjetlo okoli ljubljenejšega visjega pastirja, da mu še enkrat poljubi rokó — tu se začne pomikati vlak in med navdušenimi »slava« in »živijo« k'ci se odpelje prevzvišeni knez proti Trstu. S solzami v očeh smo zrlji za odhajajočim preblagim višjim pastirjem — v srcu pa nam je svenel njegov lastni zadnji pozdrav: »Presrčen pozdrav še enkrat vsem duhovnikom in vernikom ljubljanske škofije s iskreno željo, naj jih spremlja vsikdar in povsod najobilnejši bla-boslov božji.«

Novi knez in škof ljubljanski Dr. Anton Jeglič se pripelje v petek ob 1/2 12 v Ljubljano. Za dostojen sprejem se delajo velike priprave.

Slovo milost. knezofskofa dr. Jegliča iz Sarajeva 10. maja popoldne poslovil se je mil. knezofskof dr. A. Jeglič v Sarajevem od svojih dragih, iz srca mu vdanih katoličanov in tudi drugovercev. Dolga vrsta voz ga je spremila na kolodvor. Nadškof dr. Stadler, vsa mestna duhovščina in civilni adlatus baron Kučera, načelniki raznih uradov, vojaški dostojanstveniki, lep venec gospej, meščani in seveda vsi v Sarajevu bivajoči Slovenci. Vsi so se neradi in ginjeni ločili od knezofskofa, ki je odpotoval na Reko, odkoder se pripelje Ljubljano; v petek dne 20. maja.

Župnijski izpiti so v začetku maja napravili: Frančišek Avsec, kapelan v Radovljici, Frančišek Fik, kapelan v Komendi, Valentin Jakelj, župni upravitelj v Rovtahn nad Jesenicami, Martin Kerin, kapelan v Šmarjeti, Andrej Plečnik, kapelan pri sv. Petru v Ljubljani, Ivan Rihtarsič, kapelan na Vrhniki, Matija Slak, kapelan v Mengšu, Vaclav Voudrašek, kapelan v Dobrničah.

Imenovanje. Naš rojak, č. g. Anton Jaklič, c. in kr. vojni kurat v Trstu, povišan je s 1. majnikom v I. razred.

Dopolnilna volitev za državni zbor namesto odstopivšega državnega poslanca dr. Šusteršiča bo prve dni junija. V četrtek dne 12. maja se je vršil v Ljubljani v »Katoliškem domu« shod zaupnikov katoliško-narodne stranke iz tega volilnega okraja, ki je soglasno postavil za kandidata dež. sodišča svetnika gospoda Ivana Vencajza.

V Logatcu se je osnovala mlekarška in sirarska zadruga. Načelnik: Fr. Majdž, c. ke. okr. živinozdravnik; Ivan Šega, učitelj; Ant. de Gleria, trgovec.

Iz Planine na Vipavskem se nam poroča da so ondi za majnik oskrbeli si nov krasen kip Matere božje in ga z veliko slovesnostjo dne 1. majnika venčali. Planinci so očitno pokazali, da ljubijo Marijo; zato smejo tudi zagotovljeni biti njenega varstva.

Nezgode. Dne 25. aprila je šel iz Nadanjega sela 29 letni posestnikov sin Matija Spilar vinjen v družbi tovarišev ter je na strmem potu padel v globok jarek in se tako poškodoval, da je dne 29. aprila umrl. — Trgovec Fran Kovač iz Hriba se je vlegel dne 29. aprila pri Velikih Lasičah pod železniški vlak, ki ga je zelo poškodoval na glavi. Vzrok poskušnemu samomoru je slabo gmotno stanje. — Franc Bizjak iz Most je posestnika Ivana Murnika pri Mostah iz gostilne gredeč napal ter mu vzel ves denar. Roparja imajo v Radovljici pod ključem.

Iz Radolice. Dne 5. maja sta bila ukradena monštranca in ciborij v Lescah. Tat je posvečene hostije pustil vse v tabernakeljnu na korporalu. Lahko si mi mislimo, kak strah je občutil starček, veleč. duhovn svetnik Hudovernik, ko pred sv. mašo tabernakelj odpre in vidi, kaj da se je zgodilo. Tat se je moral čez noč skriti v cerkvi ter je sjutraj odšel, ko je cerkvenik dan

odsvoni. Odprl je tabernakelj s ključem in zopet zaprl, da ni bilo nič poznati. Cerkvenih pušic se ni dotaknil.

Most južne železnice čez Ljubljano pod Žalostno Goro bode vendar zginil, ki je podprt s sedmimi jahami tako silno zdržaval odtok Ljubljani in pri povodnji toliko vplival, da je bilo polje nad mostom proti Berkam dolgo pod vodo. Ministerstvo je končno vendar z odločnostjo zahtevalo, da se sedajni leseni most namesti s železnim. Pri novem železnem mostu odpadejo vse podpore (joha), ker slonel bo le na dveh glavnih podsidanih oporah, katere tudi sedaj obstoje. S tem, da bodo zginile joha, katerih je sedaj toliko, da je cel most kar preprežen s podporami, bo voda imela dokaj boljši odtok in odpravi se krivica, ki bi bila morala že zdavno zginiti. Južna železnica hoče ob enem odpraviti tudi leseni most čez tako zvano staro Ljubljano ter tam zgraditi nasip za železniški tir. Toda na vsak način ostati mora tudi tu primeren podrov pod mostom, da se more voda o povodnjih neopovirano odtekat ter da ostane pod mostom prost prelaz za vozove, ker ljudstvo ima od obstanka južne železnice pravico do tega pota pod mostom in se te poti poslužuje veliko število vasi, katere prav po tej poti izvažajo seno domov iz senožeti. Vršila se bodo opazovanja ob veliki vodi, da se stalno odloči, ali in v koliki meri treba tudi prostega izliva, oziroma koliko edprtine mora imeti ondodni most. Novi železni most mora biti tekom leta dovršen. Kakor smo zvedeli, se bo tudi most pri Poganjku med postajama Kresnice-Litija, ki vodi čez reko Savo, in ki je tudi po ameriškem »Howe« načinu izdelan, že letos namestil s železnim, ker železniško ministerstvo to zahteva tudi radi varnosti pred ognjem. Komisije pri mostu čez Ljubljano so se vdeležili zastopniki c. kr. železniskega ministerstva, c. kr. det. vlade, c. kr. glavarstva, deželnega odbora in močvirskega odbora in dotičnih občin ter južne železnice. Komisija si je na lici mesta ogledala in presodila na podlagi načrtov vse ter so potem zastop-

niki oddali svoje mnenje in svoje v to potrebne ugovore na zapisnik. Upati je, da se to staro pereče vprašanje končno povoljno reši v prid našega barja.

Iz Galicije na Stajerskem se nam piše: V četrtek 12. maja je šla procesija iz Galicije k Materi Božji v Petrovče prositi, da bi naš Bog obvaroval vsake ujime prihodnje leto. Nekoliko od Arne vasi sta pa srečala procesijo dva rudokopa, ki sta šla od Libojskih jam s trebuhom za kruhom po sveti; nobeden pa se ni odkril, ko je šla procesija mimo, odkrila se nista niti krizu pred procesijo, niti duhovniku. To pač najbolj kaže kam privede človeka demokratski duh. Pisatelja teh vrst, ki ni navajen takega prizora, je prijela taka sveta jeza, da bi bil najraje zagrabil ta dva neolikanca in ju krepko podučil, kakó se je treba vesti.

Strašna nevihta je hrumela dne 5. t. m. nad Dubrovnikom v Dalmaciji. Toča je padala celih 20 minut in je bila tako gosta in debela, da take toče ne poznajo najstarejši tamošnji ljudje. Navadna debelost te toče je bila kakor jajce, a najdebelejša kakor možka pest. Pobila je vse. Ni sledu ni več o zelenjavi na daleč okrog Dubrovnika. Ves dan je ležala toča tako na debelo po tleh, kakor bi bili posuli s debelo žuto. Ljudstvo je obupano, skozi polomljeno drevje gleda s solznimi očmi v grozno nebo, ki mu je poslalo tako strašno šibo.

Igrača na morju. Pred kratkim bi se bila skoro pripetila nesreča na morju blizu Trsta. Pet mladeničev se je vozilo v mali ladjici na sprehod med Škedenjem in Moljami. H krati so se za žalo zravali mej seboj. Stučajno so pršli vsi na en kraj čolna in le ta se je preobrnil. Trije mladeniči so plavali, dva pa sta se krčvito držala roba ladje in kričala na pomoč. Na klic so se v pravem času prihiteli delavci in oteli razposajence, ki bi bili za hip pozneje lahko plačali s življenjem igračo na morju.

Raznoterosti.

(Dobro zdravilo.) Predsednik francoske republike je potoval po deželi in v Auru u (Oroju) vprašal nekega župnika, kakšni so njegovi župljani. Župnik odgovori: »To je odvisno od jabolk«. — »Kako to?« — »Kedar je mnogo jabolk, je tudi mnogo jabolčnika (mošta) in tudi mnogo pijanih ljudij, ki se valjajo po jarkih in pretepajo svoje zene. Toda sedaj sem iznašel izvrstno sredstvo«. — »Katero?« — »Kedar se pride kaka žena pritoževati nad možem, dam ji v steklenici čiste vode ter naročim, da to zdravilo vzame in drži v ustih tako dolgo, da se mož pomiri in zaspi. In to pomaga«.

(Delaj dobro!) V mostu N. na Bavarskem je živel zelo imovit mož, ki pa ni bil s seboj prav nič zadovoljen. Nekoč se hoče obesiti. Šel je od doma, in potoma zapisi na neki hiši napis: »Človek, ako ti je življenje

zoprno, delaj dobro; čednost ti bo podelila ljubezen do življenja«. Obupanec postoji nekoliko pri tem napisu. Naenkrat se spomni, da živi v njegovem obližju priden, toda ubog rokodelc, ki je nečavno izgubil svojo ženo, katera mu je zapustila več otrok. »Gotovo bi bil zelo nespameten — pravi bogataš — ako bi bil razdelil svoje premoženje med lakomne svoje dediče; veselili bi se mojega samomora, in zapravljali bi po nepotrebem imetje. Hočem bogastvo bolje porabiti«. — Vrne se domov in vzame otroke rokodelčeve k sebi in skrbi za njih vzgojo. V zadoščenje mu je bilo, da so otroci prav lepo napredovali, in postali dobri ljudje. To je silno veselilo bogataša in mnogokrat je pripovedoval, da bi nikdar ne bil verjel, kako more človek srečen postati, če dobro dela.

(Opomin za celo življenje.) V drugi polovici meseca prosinca letošnjega leta je umrl na Dunaji blagajnik Emil R., ki je v svoji oporoki zapisal to-le: »Svojima tovarišema Janezu G. in Karolu K. zapuščam po 300 gld. Zato morata pa ta dva poskrbeti, da denejo na zelenem traku viseči krajcer, ki sem ga vedno nosil na vratu, z menoj vred v mrtvaško rakev.« Ta krajcer je bil za umrlega velikega pomena. Okoli l. 50. je služil 11-letni Emil R., sin ubogega tkalca, za ministranta pri ondodni župni cerkvi. Nekega dne zasaci župnik fantka v zakristiji, kako je spravjal iz puščice krajcer, za kateri bi si kupil »cukrčka«. Župnik vzame krajcer, malega tatka pa pelje v šolo. Tam mu jih je učitelj pošteno naštel s »stablom«, potem pa poslal malega pritlikovca v župnišče. Župnik dá Emilu ukradeni krajcer, ki je bil sedaj prevrtan in je visel na zelenem traku. »Ta krajcer«, zatrjuje župnik resno fantalinu, »ki si ga ukradel v cerkvi, moraš vedno na vratu nositi. Vedno te bo svaril, kadar se te poloti izkušnja, da bi kradel. Na vseh tvojih potih te bo varoval. Zapomni si dobro te besede!« Od one ure ni prišel krajcer nič več iz vratu dečkovega. Emila so poslali k nekemu čevljarju učiti se tega rokodelstva. Prav slabo se mu je godilo, in večkrat je stradal. Žena čevljarjeva je izgubila na tih desetico. Emil jo najde. »S to-le si kupim hlebec kruha«, to je bila prva misel Emilova. Toda krajcer na vratu ga je opominjal, do hoče storiti krivico. Lačen nese učenec najdeni denar posestnici nazaj. — Pozneje je prišel k vojakom; povspel se je do naddesetnika (feldvebeljna), se bojeval l. 1866. in dobil srebrno svetinjo. Ko je cesarja odslužil, je dobil službo blagajnika pri neki dunajski banki. Sto in sto tisoč goldinarjev je imel v svojih rokah, a ostal je zgled poštenosti. In ko je praznoval 25-letnico svoje službe, so ga vsi predstojniki vrlo odlikovali. Emil R. je ostal samec, živel skromno, in si je mnogo denarja prihranil, ki ga je razven onih 600 gld. zapustil dobrodelnim zavodom. Pokopali so ga, kakor je želel v oporoki, s krajcarjem na zelenem traku.

(Pogreznilo se je) v vasi Klapaj ob Hebu na Češkem 30 hiš. Ta vas je postavljena deloma na hribu, vrh katerega so čarobne razvaline nekdanjega gradu. Valed dezevja in drugih podzemskih preobratov se je razpočil hrib na več mestih, in požrl cela poslopja. Zasluta se je tudi šola, cerkev in župnišče so v največji nevarnosti, da se jim kaj jednakega zgodi. Blizu 200 prebivalcev je brez strehe. Strah je nepopisen. Za nesrečnike se snujejo v naglici milodarna društva. Cesar je poslal 2000 gld.

(Umer vsled jedne užgalice.) Na Dunaju je pred mesecem umoril 17-letni Adametz svojega 14-letnega tovariša Marschalla. Marschall je prosil Adametza užgalic, katere mu ta ni hotel dati. Nastal je mej njima prepir, v katerem je podlegel Adametz. Vsled tega se silno razsrdi, plane z nožem na Marschalla in ga prebode. Mladič je kmalu na to umrl.

(Večkratni morilec.) V Lionu se je moral nedavno zagovarjati pred sodiščem morilec Vacher, kojega so obdolžili 28tih umorov. Zločinec je priznal samo 12

umorov in sicer je umoril po lastni izpovedi: 1894 otroka; 1895 jednega otroka in 4 žene; 1896 otroka, jednega moža in 2 dekleti; 1897 3 dekleta in 3 stare žene. — Kaj pač zasluži tak zločinec družega nego vislice.

(Nevstrpnost.) V neki nemški vasi je iskala pred tednom stara žena stanovanja. Prišla je k nekemu protestantskemu gospodarju gledat stanovanje. Gospodar jo najprvo vpraša, kake vere je. Ona odločno odgovori, da je katoličanka. Na to gospodar: »Za katoličane jaz nimam stanovanja; ti vstajajo vsako jutro za rano in gredo v cerkev, to pa moti ostale prebivalce hiše«. In vendar se drznejo protestantje mnogokrat očitati katoličanom versko nestrpnost!

(Cesar Napoleon I. — učitelj.) Na Francoskem je stanoval v zdravilnem kraju Aise-les-Rains nek nadškof. Nekoč ga pokličejo k mladi bolnici, ki je bila hči imenitnega generala. V pogovoru z nadškofom je razvijala tako lepe verske nazore, da jo on začuden vpraša, kdo jo je tako izučil v verskih stvareh. Bolnica odgovori: Visoki gospod, hvala za moje znanje gre najprvo Bogu in potem cesarju Napoleonu I. Bila sem s svojimi stariši na otoku Helena, kjer je cesar preživel zadnja leta svojega življenja. Stara sem bila tedaj 10 let. Nekoč mi pravi cesar: »Moj otrok, že sedaj imaš lepo zunanjo postavo, čez nekaj let, ko se bodeš še bolj razvila bodeš živela v vedni nevarnosti. Bodeš li premagala brez vere vse skušnjave, ki te čakajo? Mati tvoja nima nobene vere, oče še manj. Jaz hočem prevzeti dolžnost, katera veže po božjem in naravnem pravu tvoje stariše. Pridi jutri k meni, da te pričnem poučevati«. Dve leti sem zahajala k njemu s katekizmom y roki. Morala sem brati posamezna vprašanja, katera mi je cesar razložil. Ko sem dopolnila 12 leto mi pravi: »Sedaj znaš dovolj verouka po mojem mnenju; treba se ti je pripraviti na sv. obhajila. Poslal bom na Francosko po duhovnika, ki bo tebe za sv. obhajilo, mene pa k smrti pripravil«. — Res lepe besede iz ust nekdanj tako močnega cesarja, kojega se je bala cela Evropa.

(Revščina na Laškem) je pripeljala do nekega posebnega pripomočka. V Milanu so namreč otvorili pekarijo, kjer dajejo ljudstvu kruha zastoj! Jedina zahteva od strani delilcev je ta, da prejemnik dokaže svojo lakoto, to se pravi po domače, da kruh kar na mestu povzije. Če tisto, kar je povžil, ne zadostuje, se sme še za drugo oglasiti. Nekoliko takih pekarij mislijo občine še napraviti.

(Spoštuj očeta in mater.) V mestu Št. Jean d'Acre (Sen Žan dakr) v sv. deželi je v enonadstropni hiši prebival oče katoličan s svojim sinom; in sicer je oče stanoval v prostorih prvega nadstropja zaradi lepega razgleda, sin pa je imel sobe v pritličju. Oče zbolil in oslabi tako, da ne more več premagovati težavne hoje po stopnicah, zato pregovori sina, da menjata stanovanje. Polagoma oče ozdravi, in hoče zopet stanovati zgoraj. Sinu pa je prostor v nadstropju ljubši, zato noče ugoditi želji svojega očeta. Oče gre in se pritoži pri kadiju (turškem sodn ku), Kadji pokliče sina, in ga

vpraša, kake vere je. »Katoličan sem«, odgovori sin. »Tedad znaš gotovo narediti križ po navadi katoličanov«, pravi kadi. »Da znam ga!« »Napravi ga!« Sin naredi križ na celo, in govori: »V imenu Očeta«, na usta,

ter reče: »in Sina...« »Stoj, dosti je! zakliše kadi; »tvoj križ ti kaže, da je oče nad sinom. Zdaj pa le brz domu, da se preselita: ti v pritličje oče v nadstropje!« Tožba in sodba končana.

Narodno gospodarstvo.

Kaj delajmo meseca maja pri sadnem drevju.

Navadno so sadjarji in drugi, ki se s sadjarstvom bavijo, teh misli, da je z mesecem aprilom v sadnem vrtu vse dele dovršeno, a to ni tako. Tudi meseca maja imeli bomo v vrtu še mnogo dela, kajti dostikrat nam bo še le v tem času dovršiti, kar nismo mogli opraviti radi slabega vremena v aprilu.

Drevescem, katera smo spomladi vsadili, moramo v suhem vremenu pridno zalivati, sicer se kaj rada posuše. Dobro je tudi, če okolo njih, to je na takozvane kolobarje še le sedaj potrosimo slamnatega gnoja, katerega pustimo na njih čez vse poletje, da se zemlja ne izsuši prenašlo. To se sponese posebno v mladih nasadih v solčnih legah.

Tudi starejša drevesa precepimo lahko še meseca maja, ako smo si prihranili sposobnih cepičev. Pripeti se dostikrat, da dobimo pri nakupu sadnih dreves, drevesca slabih vrst. Ako so se drevesca dobro prijela ter so tudi dobro vzgojena, storimo najboljša, da taka drevesca precepimo s cepiči dobrih vrst.

Meseca maja nam je mogoče opazovati, če drevesa zadostno ženejo v les ali ne. V zadnjem slučaju treba jim je gnojiti večkrat z gnojnico, kar dosežemo najlažje in najboljša na ta način, da skopljemo okoli dreves v širini drevesne krone starosti dreves primerno globok jarek, v kateri nalijemo gnojnice. A povsod ni umestno izkopavanje takih jarkov, in to posebno ne v vrtnih in na travnikih.

(Dalje sledi.)

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“ izide dan 2 junija 1898 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 14. maja:	3	23,	65,	40	70.
Lina, 7. maja:	39,	34,	42,	85	63
Trst, 7. maja:	37,	35	78,	27,	42.
Gradee, 14. maja:	13,	36,	7,	84	78

Tržne cene v Ljubljani.

23. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st. . . .	13 20	Špeh, povojen, kgr.	— 72
Rež, „	9 —	Surovo maslo, „	— 80,
Ječmen, „	8 —	Jajce, jedno	— 2
Oves, „	7 50	Mleko, liter	— 10
Ajda, „	9 20	Goveje meso kgr.	— 64
Proso, „	8 —	Telečje „	— 64
Koruz, „	6 70	Svinjsko „	— 70
Krompir, „	3 80	Koštrunovo „	— 40
Leča hktl.	14 —	Pišanec	— 45
Grah, „	14 —	Golob	— 18
Fižol, „	12 —	Seno, 100 kgr.	1 96
Maslo kgr.	— 90	Slama, „	1 78
Mast, „	— 70	Drva trda, 4 kub.mtr.	6 50
Špeh, svež „	— 66	„ mehka	4 60

Preselitev.

S svojo znano zalogo lepe razne bombaževine in volne po najnižji ceni sem se preselil iz barake za Škofijo ob Ljubljani v hišo gospe 313 1

V. Pavrove na Sv. Petra cesti št. 24.

350 3-1

Tomaž Lucin.

Preselitev špecerijske trgovine.

Usojam si uljudno naznaniti, da sem preselil svojo špecerijsko prodajalnico

v barako na Pogačarjevem trgu

ob strani knezskoškofjske palače koncem Medarskih ulic.

Zahvaljevaje se hkratu za doslej mi izkazano naklonjenost prosim za ohranitev iste tudi v bodoče v novi prodajalnici.

Velepoštovanjem

314 2 1

J. Klauer.

Zanesljiva domača tvrdka!

Pečar **IVAN URAN** Pečar

izdelovalec glinastih proizvodov v Ljubljani, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 8 priporoča preč. duhovščini v mestu in na deželi lepo svojo zalogo najraznovrstnejših

belih in barvenih pečij, štedilnikov itd. 315 1 iz glinaste snovi

in vseh drugih v pečarsko stroko vstevajočih se izdelkov Za trpežno, dobro delo jamči. Cene so kar možno nizke.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsti sirup rastaplja sluz, upokojuje kašel, pomemnjuje pēt, daje slast do jodi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za naraščanje krvi, raztopljuje fosforno-apnena sell. ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo naraščanje kostij. 725 20-20

Cena steklenic je 1 gld. 25 kr., po pošti 30 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamačku ime, "Herbabny" vtišnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

289 10 Osrednje-skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII, 2, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v krovnicah.

Prodá se iz proste roke

lepo posestvo

309 3-2 v Podgorici

s frugo vred in vsem gospodarskim orodjem. Posestvo obsega hišo s tremi sobami, vežo, dve kleti, kade, dva hleva, vse zidano; dva svinjaka, šapo in kozolec, vse v najboljšem stanju. Zemljišča je: štiri orale n. l. v, okolo 800 sežnjev sadnega vrta, travnika, pašnika in listnaka ter tri orale in 1400 sežnjev izvrstnega gozda. Posestvo je oddaljeno pičle pol ure od železniške postaje ali deset minut od župne cerkve v Debrapolju. — Trajino kupnine plačati je takoj, drugi dve tretjini po dogovoru pod ugodnimi pogoji. Na željo se dá tudi v najem za več let polje, posejano z lucerno deteljo. — Več se izvê pri lastniku od 8. do 13. junija t. l. — Pismene ponudbe naslovijo se na gospoda Ivana Adamiča, trgovca v Križovacu na Hrvaškem.

Za slučaj, da se ne oglasi kupec, predala se bude košnja trave in detele dné 12. junija t. l. proti plači o Božiču.

Prostovoljno se prodá

312 2-1

posestvo

v Javorniških Rovtih; pol ure od železniške postaje Javornik na Gorenjskem, obsegajoče: hišo in kajžo ter gospodarsko poslonje, vse v dobrem stanju; zemljišča 10 oralov, gozda 20 oral. Več se zvê pri Antonu Noč, pos. v Vrbi, p. Žirovnica.

C. Klemt, 406 2-2 Hiša

tovarna za polkna,
Brúnov na Češkem

priporoča svoja
izvirna. šestkrat
odlikovana

polkna
in lesena za-
grinjala na
valjeih.

Cenik brezplačno.

Agentje za razprodajanje
pri privatnikih se vsprejemajo.
307 6-2

z opeko krita, imajoča tri sobe, prostorna, dobra klet, svinjak in hlev — vse zidano pod eno streho in sadni vrt, je iz proste roke na prodaj na Podreči pri Medvodah.

Več se izvê na Podreči pri kovaču Janezu Narobe.

6-5 4 3/4 klg. kave. 285

poštine prosto proti povzetji, ali če se denar naprej pošlje, zajamčeno najboljšé blago.

Afrik. moka, biserni . gld. 2-75
Santos, fini 4-
Kuba, zelen posebno fini . 4-60
Cejlon, modro zelen p. f. . 6-35
Zlati java, rumen. p. f. . 6-30
Biserna kava, zelo fina . 5-70
Arab. moka, blagodiše . 7-10

Cenik in carinski tarif zastoj.
Ettlinger & Co., Hamburg.

Sprejme se takoj v službo izvežban me-sarski pomočnik proti mesečni plači 8 do 10 gld. pri Francu Logarju, mesarju v Ajdovščini. 308 3-2

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi deležbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vpladovanjstanarino, vodovodne in mesne doklade, dobé se kamaš po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Slovenska kuharica

ali

navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila.

Spisala in in na svitlo daša Magdalena Pleiweis. — Tej novi izdaji je pridaen obširen dodatek, katerega je spisala M. Lavtižar.

Vkljub temu, da je vsebina knjige vsled dodatka zdajno obširnejša, kakor v prvjšnih izdajah. knjiga obsega v novi izdaji 398 strani, ostala je cena stara, namreč za nevezano 1 gld. 50 kr., za vezano v platno pa 1-80 gld.; po pošti poslana 10 kr. več.

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
napravljeni liker 272 7

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepčalno pičajo naj bi imeli ta liker v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. M. Leustek in Ubald pl. Trnkóczy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih delikates in v specialijah. 25-25 99

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid ponujata po znatno znižani ceni

Knez & Supančič 294 4

tovarna za opeko v Ljubljani.

XI. zvezek:
POVESTI **Andrej Kalan**

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek so še v zalogi.

Marijacetljski grenčec

(v trgovini popolnoma prost, sme ga torej prodajati vsak trgovec. **Razprodajalci dobé najvišji popust.** Plakati v vseh jezikih za reklamo se dobé zastonj)

Okrepčujoč, okusen, poživljuječ, osvježuječ, v dijetetičnem oziru blagodejen je

Želoděni liker najfinjšega vonja (aroma) in najbeljšega ukusa, ne zoperno grenek, marveč prijetno pogreni. — Srečno izbrana sestava izredno dobrih, čistih zelišč, najvestnejša priprava v najboljšo podstavo alkohola omogoči prirejanje najizvrstnejšega **želoděnega grenčeca**, kateri krepiča želodec in je potrjen po neštevilnih zahvalah. — Steklenica 20 kr., 6 stekl. 1 gl., 12 stekl. samo 2 gl. — Dobiva se v vseh **pradajalnicah**, toda pri nakupovanju: **Pozor!** Varstvena znamka. Pristen in pravi ima varstveno znamko **Marijino Celje**, katera je oblastveno vknjižena. Glavna zaloga:

Lekarna Trnóckzy, Ljubljana, Kranjsko,

katera razpošilja — da se občinstvo seznaní s pravim, pristnim blagom — najmanj 6 steklenic z obratno pošto po vseh delih sveta. 191 24-24

Poročilo

lekarnu pri zlatem erlu

I. Svobode naslednika
 v Ljubljani, poleg čevljarskega mosta.

Vsled letošnje nizke cene ribje masti znižal sem **pristnemu ribjemu olju ceno tako**, da originalna steklenica, koja je veljala doslej 50 kr., velja odselej **samo 35 kr.**

Ceniki, obsezajoči vsa ljudska domača zdravilna sredstva in homeopatična zdravila, kirurški obvezila in zdravila za živino itd. razpošiljajo se na željo vsepovsod zastonj in franko.

Odpošilja se točno in pripravilja vestno.

Mr. Ph. Mardetschlaeger,

289 5

lekarnar in kemik.

PRISTEN

Cena maroja 25 kr. (50 vinkov)
 vsebina 500 gramov.

V svoje lastno korist naj zahtevejo in jemljejo kupovalci te take izvorne značke.

Sidro Liniment. Capsici compos.

231 14 iz lekarnu Richter-jevu v Pragi

priznauo izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gl. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39-34

Richter-jev liniment s 'sidrom'

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko 'sidro' kot pristno.

Richter-jevu lekarnu
 pri zlatem levu v Pragi.

Pege

286 10-5 odpravi v 7 dnehu popolnoma 586 10-10

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi

Ambra-crême

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olupljanje polti. Pristno v zeleno zapečatenih izvornih steklenicah po 80 nov., ima na prodaj

Jos. Mayr-ja lekarnu v Ljubljani.